

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

მომჩივანი: ჟ. ა. (პას. №...)

შემმოწმებელი: საბაჟო დეპარტამენტი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებულმა დაგების განხილვის საბჭომ, დ. გაბლიშვილის (სხდომის თავმჯდომარე), მ. ადგიშვილის, მ. ბარათაშვილის, მ. ბოლოთაშვილის, დ. გახარას, შ. გვენეტაძის, გ. თინიკაშვილის, შ. კომლაძის, დ. რუხაძის, გ. ფერაძის შემადგენლობით, 6.11.2019 წელს განიხილა და მიიღო გადაწყვეტილება ჟ. ა.-ის 16.08.2019 წელს რეგისტრირებულ საჩივარზე.

დავის საგანი:

საქართველოს საბაჟო საზღვარზე ნაღდი ფულისა და ფასიანი ქაღალდის გადაადგილება საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად ან არასწორი დეკლარირებით

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება:

1. საბაჟო დეპარტამენტის 30.05.2019 წლის №EL092332 სამართალდარღვევის ოქმი;
2. შემოსავლების სამსახურის 27.06.2019 წლის №21358 ბრძანება.

დარიცხული თანხა:

ჯარიმა - 3000 ლარი.

ფაქტების აღწერა

2019 წლის 30 მაისს თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში რეისით მოსკოვი-თბილისი ჩამოფრინდა ყირგიზეთის რესპუბლიკის მოქალაქე ჟ. ა. საპასპორტო კონტროლის გავლის შემდეგ აღნიშნული პირი საბაჟო კონტროლის ზონას ტოვებდა „მწვანე დერეფნის“ გავლით, რა დროსაც მოხდა მისი შეჩერება მებაჟე-ოფიცრის მიერ. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ განახორციელდა ჟ. ა.-ის კუთვნილი ხელბარგის დათვალიერება, რის შედეგადაც აღნიშნულ პირს აღმოაჩნდა არადეკლარირებული 748000 რუსული რუბლი. მითითებულმა თანხებმა მოცემული დღისათვის საქართველოს

ეროვნული ბანკის ოფიციალურად დადგენილი გაცვლითი კურსის შესაბამისად შეადგინა 32152,78 ლარი.

აღნიშნული სამართალდარღვევის ფაქტზე, საბაჟო გამშვები პუნქტი „თბილისის აეროპორტი და თბილისის ტექნოლოგიური პარკის თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის“ უფლებამოსილი პირის მიერ 30.05.2019 წელს შედგენილია №EL092332 საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი, რომლითაც პირს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 289-ე მუხლის მე-12 ნაწილით გათვალისწინებული სამართალდარღვევისთვის, სანქციის სახით შეეფარდა ჯარიმა 3000 ლარი.

აღნიშნული საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი 5.06.2019 წელს გასაჩივრდა შემოსავლების სამსახურში, რომლის 27.06.2019 წლის №21358 ბრძანებით საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

შემოსავლების სამსახურის არგუმენტაცია

„უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონი, რომელიც არეგულირებს საქართველოში უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის გამოვლენასთან და აღკვეთის ხელშეწყობასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს ამ კანონით გათვალისწინებულ საამისოდ უფლებამოსილ ორგანოებსა და შესაბამის პირებს შორის, აგრეთვე ურთიერთობებს, ერთი მხრივ, საქართველოს და, მეორე მხრივ, სხვა სახელმწიფოთა უფლებამოსილ ორგანოებსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებს შორის, ვრცელდება საქართველოს რეზიდენტ და არარეზიდენტ პირებზე, მათ წარმომადგენლებზე, წარმომადგენლობებსა და ფილიალებზე, აგრეთვე უწყებებზე, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებზე.

აღნიშნული კანონის მე-2 მუხლის მიხედვით უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია არის უკანონო შემოსავლისათვის კანონიერი სახის მიცემა (შემენა, გამოყენება, გადაცემა ან სხვა მოქმედება), აგრეთვე მისი ნამდვილი წარმოშობის, მესაკუთრის ან მფლობელის ან/და ქონებრივი უფლებების დამალვა ან შენიღბვა ანდა ასეთი ქმედების ჩადენის მცდელობა.

შემოსავლების სამსახური ვალდებულია განახორციელოს მონიტორინგი, რაც გულისხმობს „უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული მონიტორინგის განმახორციელებელი პირების მიერ გარიგების მონაწილე პირის იდენტიფიკაციას, გარიგების შესახებ ინფორმაციის აღრიცხვას, სისტემატიზაციას და საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურისათვის წარდგენას „უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონითა და მის შესაბამისად მიღებული (გამოცემული) კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით განსაზღვრული წესით.

„უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილია, რომ შემოსავლების სამსახურის მონიტორინგს ექვემდებარება 30 000 ლარზე (ან სხვა ვალუტაში მის ეკვივალენტზე) მეტი ნაღდი ფულისა და ფასიანი ქაღალდების საქართველოში შემოტანა და საქართველოდან გატანა. ხოლო მე-6 მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით შემოსავლების სამსახური ვალდებულია განახორციელოს საზღვარზე 30 000 ლარზე (ან სხვა ვალუტაში მის ეკვივალენტზე) მეტი ნაღდი ფულის – ეროვნული და უცხოური ვალუტების, ჩეკებისა და სხვა ფასიანი ქაღალდების – გადამადგილებელი ფიზიკური პირების იდენტიფიკაცია.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 43-ე მუხლით გადასახადის გადამხდელის სხვა ვალდებულებებთან ერთად დადგენილია, რომ გადასახადის გადამხდელი

ვალდებულია შეასრულოს საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და პირობებით, აგრეთვე შეასრულოს საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ვალდებულებები. ხოლო საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვალდებულებათა შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელს ეკისრება ამ კოდექსით ან/და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 207-ე მუხლის მიხედვით საბაჟო ზედამხედველობა არის შემოსავლების სამსახურის მიერ გასატარებელ ღონისძიებათა ერთობლიობა, რომლის მიზანია საქონლის მიმართ სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების დაცვა. დეკლარირებული მონაცემების სისწორის დადგენის მიზნით საბაჟო კონტროლი ხორციელდება საბაჟო კონტროლის ზონაში, რომელიც საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ნაწილია.

ფინანსთა მინისტრის 2012 წლის 26 ივლისის №290 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადაადგილებისა და გაფორმების შესახებ“ ინსტრუქციის 21-ე მუხლის მე-7 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით დადგენილია, რომ ფიზიკურ პირს დეკლარირების ვალდებულება წარმოეშობა ნაღდი ფულის (ეროვნული ან/და უცხოური ვალუტა) საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებისას, თუ მისი ჯამური ნომინალური ღირებულება აღემატება 30 000 ლარს ან მის ეკვივალენტს ეროვნულ ვალუტაში.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 269-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, საგადასახადო სამართალდარღვევად ითვლება პირის მართლსაწინააღმდეგო ქმედება (მოქმედება ან უმოქმედობა), რომლისთვისაც ამ კოდექსით გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობა.

სსკ-ის 289-ე მუხლის მე-12 ნაწილის მიხედვით საქართველოს საბაჟო საზღვარზე 30 000 ლარზე (ან სხვა ვალუტაში მის ეკვივალენტზე) მეტი, მაგრამ არაუმეტეს 50 000 ლარის ოდენობის ნაღდი ფულისა და ფასიანი

ქაღალდის გადატანა ან გადმოტანა საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად ან არასწორი დეკლარირებით, იწვევს ვალდებული პირის დაჯარიმებას 3000 ლარის ოდენობით ან ამ საქონლის ჩამორთმევას.

კონკრეტულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ სამართალდამრღვევი შეეცადა დეკლარირებას დაქვემდებარებული თანხის დეკლარირების გარეშე გადმოტანას საქართველოში, რისთვისაც მას შეეფარდა სსკ-ის 289-ე მუხლის მე-12 ნაწილით დადგენილი პასუხისმგებლობა, ჯარიმა 3000 ლარის ოდენობით.

საქმეში არსებული მასალებით დგინდება, რომ 2019 წლის 21 ივნისის №71663-21-10 სამსახურებრივი ბარათით მოწოდებული ინფორმაციით დგინდება, რომ 2019 წლის 30 მაისს თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში რეისით მოსკოვი-თბილისი ჩამოფრინდა მომჩივანი. საპასპორტო კონტროლის გავლის შემდეგ აღნიშნული პირი საბაჟო კონტროლის ზონას ტოვებდა „მწვანე დერეფნის“ გავლით, რა დროსაც მოხდა მისი შეჩერება მეზაჟე-ოფიცრის მიერ. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ განახორციელდა ჟ. ა.-ის კუთვნილი ხელბარგის დათვალიერება, რის შედეგადაც აღნიშნულ პირს აღმოაჩნდა არადეკლარირებული 748 000 რუსული რუბლი. მითითებულმა თანხებმა მოცემული დღისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალურად დადგენილი გაცვლითი კურსის შესაბამისად შეადგინა – 32152,78 ლარი.

შემოსავლების სამსახური აღნიშნავს, რომ განსახილველ შემთხვევაში სსკ-ის 269-ე

მუხლის მე-7 ნაწილი გადასახადის გადამხდელის სანქციისაგან გათავისუფლებას ითვალისწინებს იმ პირობებში, როცა ფაქტობრივი და სამართლებრივი გარემოებები იძლევა იმის საფუძველს, რომ გადასახადის გადამხდელი კეთილსინდისიერად ცდება, ან არ არის მისთვის ცნობილი ისეთი გარემოება, რამაც მისი პასუხისმგებლობა გამოიწვია.

საგულისხმოა ის გარემოება, რომ უკანასკნელ პერიოდში საგრძნობლად იმატა ანალოგიურმა სამართალდარღვევებმა. შემოსავლების სამსახური დაინტერესებულია, შეაჩეროს უკანონო შემოსავალი ყველაზე ეფექტური გზებით და ამისათვის ძალზე მკაცრ ზომებს მიმართავს კიდევ. კონკრეტულ შემთხვევაში კი სანქციის შეფარდების რამოდენიმე ალტერნატიული სახიდან გამოყენებულ იქნა უფრო მსუბუქი სახე. შემოსავლების სამსახური ვალდებულია განახორციელოს მონიტორინგი საქართველოს საგადასახადო კანონითა და მის შესაბამისად მიღებული (გამოცემული) კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით განსაზღვრული წესით.

ზემოაღნიშნული ნორმების ანალიზის, წარმოდგენილი ინფორმაციის, საქმეზე არსებული მტკიცებულებების, საბჭოზე გამოთქმული მოსაზრების გათვალისწინებით, შემოსავლების სამსახურის დავების განხილვის საბჭოს დადასტურებულად მიაჩნია ის გარემოება, რომ მომჩივნის მხრიდან ადგილი ჰქონდა საგადასახადო სამართალდარღვევის ჩადენის ფაქტს, ვინაიდან მომჩივანს აღმოაჩნდა არადეკლარირებული ნაღდი ფული, რომლის გადმოტანასაც სამართალდამრღვევი შეეცადა საქართველოს საბაჟო საზღვარზე საბაჟო კონტროლისგან მალულად. ამდენად საბჭო მიიჩნევს, რომ გადასახადის გადამხდელის მიმართ შედგენილი სადავო საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი და სამართალდამრღვევისათვის საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 289-ე მუხლის მე-12 ნაწილის შესაბამისად დაკისრებული სანქცია კანონშესაბამისია და მისი გაუქმების ან სანქციისგან გათავისუფლების კანონიერი საფუძველი არ არსებობს. შესაბამისად მომჩივანს უარი უნდა ეთქვას საჩივრის დაკმაყოფილებაზე.

მომჩივნის არგუმენტაცია

საქართველოში ჩამოფრინდა პირველად ყირგიზეთის მოქალაქე, რომელიც საბაჟო კონტროლის გავლისას გააჩერა მეზაჟე ოფიცერმა, დათვალიერების შედეგად კი აღმოჩნდა წინასწრა დაუდეკლარირებელი თანხა ეროვნული ბანკის კურსით 32152,78 ლარი, რის გამოც დაჯარიმდა სსკ-ის 289-ე მუხლის მე-12 ნაწილით. არ იყო ინფორმირებული ადგილობრივ კანონმდებლობასთან დაკავშირებით. შესაბამისად, ითხოვს მოეხსნას დაკისრებული ჯარიმა სსკ-ის 269-ე მუხლის მე-7 ნაწილის მიხედვით.

დავების განხილვის საბჭო

მხარეთა არგუმენტაციისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის განხილვის შემდეგ საბჭომ მიიჩნია, რომ საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საგადასახადო კოდექსის 289-ე მუხლის მე-12 მუხლის თანახმად, საქართველოს საბაჟო საზღვარზე 30000 ლარზე (ან სხვა ვალუტაში მის ეკვივალენტზე) მეტი, მაგრამ არაუმეტეს 50000 ლარის ოდენობის ნაღდი ფულისა და ფასიანი ქაღალდის გადატანა ან გადმოტანა საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად ან არასწორი დეკლარირებით იწვევს ვალდებული პირის დაჯარიმებას 3000 ლარის ოდენობით ან ამ საქონლის ჩამორთმევას.

შენიშვნა: ამ მუხლის მე-12-13¹ ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში არადეკლარირებული საქონლის არსებობისას არასწორ დეკლარირებად ითვლება, თუ

დეკლარირებული საქონლისა და არადეკლარირებული საქონლის საერთო ოდენობა 30000 ლარზე (ან სხვა ვალუტაში მის ეკვივალენტზე) მეტია.

უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ კანონის მე-5 მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, შემოსავლების სამსახურის მონიტორინგს ექვემდებარება 30000 ლარზე (ან სხვა ვალუტაში მის ეკვივალენტზე) მეტი ნაღდი ფულისა და ფასიანი ქაღალდების საქართველოში შემოტანა და საქართველოდან გატანა. ამავე კანონის მე-6 მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, შემოსავლების სამსახური ვალდებულია განახორციელოს საზღვარზე გადაადგილებული 30000 ლარზე (ან სხვა ვალუტაში მის ეკვივალენტზე) მეტი ნაღდი ფულის – ეროვნული და უცხოური ვალუტების, ჩეკებისა და სხვა ფასიანი ქაღალდების – გადამადგილებელი ან/და გამგზავნი/მიმღები პირების იდენტიფიკაცია.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2012 წლის 26 ივლისის №290 ბრძანებით დამტკიცებული საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადაადგილებისა და გაფორმების შესახებ ინსტრუქციის 21-ე მუხლის მე-7 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, ფიზიკურ პირს დეკლარირების ვალდებულება წარმოეშობა საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებულ ნაღდ ფულზე (ეროვნული ან/და უცხოური ვალუტა), ჩეკებსა ან/და სხვა ფასიან ქაღალდებზე, რომელთა ჯამური ოდენობა აღემატება 30000 ლარს ან მის ეკვივალენტს სხვა ვალუტაში.

საგადასახადო კოდექსის 269-ე მუხლის პირველი და მე-7 ნაწილების თანახმად,

1. საგადასახადო სამართალდარღვევად ითვლება პირის მართლსაწინააღმდეგო ქმედება (მოქმედება ან უმოქმედობა), რომლისთვისაც ამ კოდექსით გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობა. საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის პირს პასუხისმგებლობა შეიძლება დაეკისროს მხოლოდ ამ კოდექსით დადგენილი საფუძვლითა და წესით.

7. საგადასახადო ორგანოს/დავის განმხილველ ორგანოს ან სასამართლოს უფლება აქვს, გაათავისუფლოს კეთილსინდისიერი გადასახადის გადამხდელი ამ კოდექსით გათვალისწინებული სანქციისაგან, თუ სამართალდარღვევა გამოწვეულია გადასახადის გადამხდელის შეცდომით/არცოდნით.

ამავე კოდექსის 270-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების თანახმად,

1. საგადასახადო სანქცია არის პასუხისმგებლობის ზომა ჩადენილი საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის.

2. საგადასახადო სანქცია გამოიყენება გაფრთხილების, საურავის, ფულადი ჯარიმის, სამართალდარღვევის საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების უსასყიდლოდ ჩამორთმევის სახით, ამ კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

საჩივრის თანახმად, სამართალდარღვევა გამოწვეულია კანონმდებლობის არცოდნით, ითხოვს დარიცხული ჯარიმა ეპატიოს სსკ-ის 269-ე მუხლის მე-7 ნაწილის გათვალისწინებით.

დადგენილია, რომ 2019 წლის 30 მაისს რეისით მოსკოვი-თბილისი ჩამოფრინდა ჟ. ა., რომელსაც მისი კუთვნილი ხელბარგის დათვალიერების დროს აღმოაჩნდა დაუდეკლარირებელი თანხა 748000 რუსული რუბლი (ექვივალენტი 32152,78 ლარი).

ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-7 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად დისკრეციული უფლებამოსილების განხორციელებისას არ შეიძლება გამოიყენოს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, თუ პირის კანონით დაცული უფლებებისა და ინტერესებისათვის მიყენებული ზიანი არსებითად აღემატება იმ სიკეთეს, რომლის მისაღებადაც იგი გამოიყენა.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციული ორგანო დისკრეციული უფლებამოსილების ფარგლებში სანქციის შერჩევისას განსაკუთრებული ყურადღებით უნდა

მოეკიდოს თითოეულ იმ გარემოებას, რომელიც გავლენას ახდენს პირის მიერ სამართალდარღვევის ჩადენის განზრახულობაზე, სამართალდარღვევის საზოგადოებრივ საშიშროებასა და შეფარდებული სანქციის შედეგებზე.

ზემოთ აღნიშნული გარემოების გათვალისწინებით, მომჩივნის მიმართ ჩადენილი სამართალდარღვევისათვის საგადასახადო კოდექსის 289-ე მუხლის მე-12 ნაწილით გათვალისწინებული სანქციიდან ერთ-ერთის (ჯარიმის შეფარდება) გამოყენება კანონშესაბამისია.

ამასთან საბჭოს მიაჩნია, რომ ნებისმიერი შეცდომა არ წარმოადგენს სანქციისაგან გათავისუფლების საფუძველს. გადასახადის გადამხდელის კეთილსინდისიერება უკავშირდება პირის სუბიექტურ დამოკიდებულებას მის მიერ ჩადენილი ქმედებისადმი. პირის დაუდევარი ქმედება არ შეიძლება გახდეს საგადასახადო პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლების საფუძველი.

საბჭომ იხელმძღვანელა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 304-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, 305-ე მუხლის მე-2 ნაწილით და გადაწყვიტა:

1. საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოში (თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კილომეტრი, №6) ამ გადაწყვეტილების მომჩივნისთვის ჩაბარებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში.

დათო გაბლიშვილი
სხდომის თავმჯდომარე